

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу **Дацюк Інни Валеріївни** за темою: **«Використання преміксів «ІНТЕРМІКС» в годівлі свиней за вирощування на м'ясо»** подану у спеціалізовану вчену раду Д 27.821.01 для прилюдного захисту на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.02.02 – годівля тварині технологія кормів

1. Актуальність теми дисертації. Забезпечення повноцінної науково обгрунтованої годівлі свиней передбачає окрім зернових компонентів, які найчастіше складають із зерна ячменю, пшениці і кукурудзи балансування раціонів за регламентованими біологічно активними речовинами відповідно встановлених норм. Виконати ці вимоги можливо лише за рахунок преміксів – спеціальних добавок, які розробляються на основі даних про потребу тварин в окремих елементах живлення і наявності їх у кормах.

В останні роки перспективними є премікси, що виробляє біотехнологічна промисловість більш досконалих форм, які здатні позитивно впливати на засвоєння поживних речовин основного раціону, та зумовлюють скорочення періоду відгодівлі тварин не погіршуючи при цьому фізико-хімічних якостей м'ясної продукції.

До таких спеціальних добавок слід віднести нову розробку, яка дістала назву «ІНТЕРМІКС» і призначена для використання у годівлі свиней та не є широко апробованою. Тому, логічно виникає необхідність у проведенні досліджень, які б дали вичерпну відповідь на ряд питань, що виникають як у науковців так і у виробників. Отже дослідження в цьому напрямку є актуальними.

Дисертаційні дослідження Дацюк І.В. проведені в рамках наукової теми «Розробка та вивчення ефективності використання нових біологічно активних добавок на основі ензимів у годівлі сільськогосподарських тварин», яка

виконувалася на кафедрі годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів Вінницького національного аграрного університету впродовж 2013-2017 років, як складова частина наукової теми «Застосування альтернативних джерел поживних та біологічно активних речовин у тваринництві і птахівництві» установи-координатора наукових досліджень – Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З.Гжицького, номер державної реєстрації 0117U00005. Робота виконана під науковим керівництвом відомого вченого у галузі годівлі сільськогосподарських тварин доктора сільськогосподарських наук професора Мазуренка Миколи Олександровича.

2. Наукова новизна роботи. Полягає в тому що експериментально обґрунтовано ефективність згодовування молодняку свиней на фоні трьохінгредієнтної зернової суміші (ячмінь, пшениця, кукурудза) преміксів «ІНТЕРМІКС». Доведено їх позитивний вплив на показники продуктивності, обміну речовин та якості продукції.

Отримано нові дані про стимулюючий вплив преміксів «ІНТЕРМІКС» на перетравність основних поживних речовин раціону, засвоєння нітрогену, кальцію і фосфору в результаті чого зростають середньодобові прирости на 141г, або на 21,0%, зменшуються витрати кормів на 1 кг приросту на 17,9% та зростає забійна маса і маса туші відповідно, на 19,65% та на 21,16%. Не відмічено негативного впливу на фізико-хімічні показники м'язової тканини, які знаходилися на високому рівні.

Аргументовано доцільність та ефективність використання преміксів «Інтермікс» у виробничих умовах в різні періоди відгодівлі молодняку свиней.

Інноваційну складову досліджень підтверджено патентом на корисну модель №10107 «Спосіб підвищення продуктивності молодняку свиней», опубліковано 29.09.2016 р. – Бюл. №20, що підтверджує наукову новизну дисертантки та розроблено і затверджено технічні умови.

3. Практичне значення одержаних результатів

Значимість проведених досліджень для науки та практики полягає в тому, що отримані результати експериментальних досліджень дають підставу стверджувати про доцільність застосування у раціонах молодняку свиней на відгодівлі новорозроблених преміксів «ІНТЕРМІКС» в структурі трьох-інгредієнтної зернової суміші (подрібнене зерно пшениці і ячменю і кукурудзи) за фаз годівлі: 14-20 кг – ІНТЕРМІКС ПВ – 1,25%; 20-35 кг – ІНТЕРМІКС ПВ – 4%; 35-65 кг ІНТЕРМІКС ПВ 3%; 65-110 кг ІНТЕРМІКС ВС – 2,5%. Таке введення забезпечує не тільки зростання середньодобових приростів та якісних показників м'язевої тканини, а й забезпечує віддачу – на вкладену гривню 1,67 грн. прибутку та рентабельності виробництва м'яса свинини 15,4%.

Результати досліджень можуть бути використані при організації виробництва комбікормів з обмеженою кількістю зернових інгредієнтів, вони доповідались на ряді міжнародних науково-практичних конференцій, пройшли виробничу апробацію, та завізовані актами виробничої перевірки.

4. Ступінь апробації наукових положень висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації. Структурологічний зміст дисертаційної роботи сформульовано чітко з дотриманням вимог, які ставляться до такого виду робіт. Результати проведення досліджень їх аналіз і узагальнення, висновки та рекомендації виробництву, свідчать, що дисертація спрямована на вирішення конкретної наукової проблеми, а саме: дослідити ефективність використання у годівлі молодняку свиней преміксів «ІНТЕРМІКС» при концентратному типі годівлі.

Весь обсяг експериментальних досліджень, опрацювання літературних джерел за темою дисертаційної роботи, методи досліджень, статистична обробка одержаних результатів їх аналіз та обговорення виконані дисертанткою самостійно. Достовірність результатів також повністю підтверджується первинною документацією.

Висновки і пропозиції виробництву логічно виходять із результатів досліджень, глибоко і всебічно обґрунтовані, мають беззаперечну цінність для сільськогосподарської науки та виробництва.

Кількість і об'єм публікацій є достатній для проведення публічного захисту дисертації, оскільки автором опубліковано 15 наукових праць, з них: 8 статей у наукових фахових виданнях, 5 – матеріали конференцій, 1 – патент і технічні умови. Опубліковані матеріали повністю висвітлюють зміст дисертації.

5. Загальна оцінка окремих розділів дисертації. Дисертаційна робота Дацюк Інни Валеріївна викладена на 134 сторінках комп'ютерної верстки на правах рукопису, містить 36 таблиць та додатків в яких викладені всі підтверджуючі документи, що засвідчують правдивість результатів досліджень.

Всі розділи змісту дисертації відображені згідно вимог ДАКу. Список використаних джерел літератури нараховує 163 найменувань у тому числі 46 іноземних авторів.

Теоретична частина роботи (Розділ 1, с.10-37) висвітлює питання наукових основ повноцінної годівлі свиней та біологічної ролі білково-вітамінно-мінеральних добавок зокрема в складі комбікормів для молодняку свиней на дорощуванні та відгодівлі.

Звернуто увагу на публікації з використання преміксів, а також деяких інших добавок у раціонах з обґрунтуванням оптимальних рівнів введення у структуру комбікормів. Крім того, достатньо обґрунтовано різні показники обміну поживних речовин за їх кормової дії.

В загальному огляд літератури достатньо відображає стан наукових публікацій за обраного темою.

В методичній частині (Розділ 2, с.38-42) представлені загальні принципи умов проведення досліджень, схема науково-господарського та балансового дослідів, а також методики визначення окремих показників, їх розрахунки. Інформація розділу достатня і відповідає вимогам.

В третьому розділі (с.43-93) викладені матеріали науково-господарського дослідю, в якому дано обґрунтування використання у годівлі молодняку свиней преміксів «ІНТЕРМІКС» в структурі трьохінгредієнтної зернової суміші. Вивчено перетравність основних поживних речовин на основі балансового дослідю.

Наведено якісний склад досліджуваних преміксів «ІНТЕРМІКС» на фоні витрат основних кормів раціонів за періодами вирощування свиней.

Встановлено показники продуктивності відгодівельних свиней, а також морфологічні та біохімічні показники крові, відгодівельні та забійні і морфологічні показники м'ясної продукції. Результати виробничої перевірки.

Розділ власних досліджень завершується визначенням економічної ефективності запропонованої розробки, а на основі виробничої перевірки проведено загальний розрахунок економічної ефективності використання в складі раціонів відгодівельного молодняку свиней преміксів «ІНТЕРМІКС», яка підтверджує ефективність її використання.

Четвертий розділ (с.94-109) відображає аналіз та узагальнення результатів досліджень, обговорення одержаних результатів і співставлення з даними, які висвітлені у літературних джерелах.

Наступною структурною частиною роботи є висновки і пропозиції виробництву. Завершують роботу список використаної літератури та додатки, які викладені згідно вимог.

Дисертація викладена державною мовою, на достатньо високому рівні грамотності і кваліфікованості дисертантки згідно вимог «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань».

Зауваження.

Оцінюючи дисертаційну роботу Дацюк Інни Валеріївни в загальному позитивно вважаємо за необхідне зробити деякі зауваження та дискусійні положення і побажання враховуючи оцінку всіх розділів:

1. Оцінюючи розділ 1. «Огляд літератури» слід відмітити його досить обширну інформацію щодо обґрунтування складу різноманітних преміксів, які пропонуються виробниками. При цьому особливої уваги заслуговує оцінка джерел з питань виготовлення преміксів нового покоління, таких як пробіотики та пребіотики. Цікаво почути вашу думку що до активного їх впровадження у галузь свинарства, як альтернативу заборонених антибіотиків. Огляд літератури складає позитивне враження.

2. В авторефераті, а також у дисертаційній роботі повністю висвітлено мету і завдання досліджень, проте, ознайомлюючись з розробленою схемою досліджень (табл. 1). Виникає питання, який склад основного раціону, бажано у % за інгредієнтами? Теж саме стосується таблиць балансового дослідження та схеми виробничої перевірки. На наш погляд, така розшифровка дозволяє відразу зорієнтуватися у схемах та уникати пошуку додаткових пояснень, у тексті дисертаційної роботи.

3. Розділ 3 дисертації відображає описовий характер преміксів «ІНТЕРМІКС», їх поживну цінність з аналізом та приводяться табл. 3.2, 3.3, 3.4 витрат кормів, як в натуральному вимірі кг/гол так і за витратами ЕКО, які не мають описової характеристики, зрештою їх можна було винести у додатки.

4. У дисертації наводяться дані щодо коефіцієнтів перетравності поживних речовин при згодовуванні преміксів «ІНТЕРМІКС», встановлено високу позитивну дію на перетравність основних поживних речовин. Виникає питання, які фактори впливали на зростання їх засвоєння, а також чи спостерігався у ваших дослідженнях взаємозв'язок між енергетичною цінністю раціону та перетравністю поживних речовин?

5. Чим можна пояснити встановлений Вами факт підвищення середньодобових приростів в останню фазу росту відгодівельного молодняка свиней, яким згодовували «ІНТЕРМІКС» ВС – 2,5% у порівнянні до групи з «ІНТЕРМІКС» ВС – 1%.

6. Як пояснити залежність добового набору кормів у раціонах від енергетичної цінності преміксів «ІНТЕРМІКС» практично у всі три фази годівлі свиней.

7. Не зовсім повністю, на нашу думку, висвітлено аналіз раціонів відгодівельного молодняка свиней за відношенням амінокислот до сухої речовини, а також не завершеною є оцінка енерго-протеїнового відношення у балансовому досліді. Адже відомо, що балансові досліді є завершальним етапом, який визначає результативність обраної теми.

8. Чим пояснити встановлений Вами факт підвищення ознак гідратаційної здатності м'язової тканини свиней після забою за споживання преміксу «ІНТЕРМІКС» ВС – 3% у порівнянні з преміксом ВС – 2,5%, якщо практично на всьому етапі досліджень в цій групі тварин досліджувані показники були найкращими.

9. Як Ви вважаєте, використання преміксів «ІНТЕРМІКС» в годівлі свиней, які запропоновані для впровадження у виробництво матимуть кращий ефект у тварин інтенсивного типу, чи помірною.

Загальний висновок. Вважаю, що вказані зауваження не знижують науково практичної цінності проведених досліджень і основних висновків дисертаційної роботи. Дисертація Дацюк Інни Валеріївни є закінченою, самостійно виконаною науковою працею, яка за змістом повністю відповідає спеціальності 06.02.02 – годівля тварин і технологія кормів та оформлена у відповідності з встановленими вимогами.

Дисертація базується на її особистих результатах досліджень, які дають змогу вирішувати важливу народногосподарську проблему щодо використання в раціонах відгодівельного молодняка свиней преміксів «ІНТЕРМІКС».

Висновки і пропозиції виробництву підтверджуються результатами досліджень і логічно з них виходять, мають беззаперечне важливе наукове і практичне значення.

Автореферат повністю відображає зміст дисертації.

Окремі зауваження, що були зроблені у ході аналізу результатів досліджень і всієї роботи, не є принциповими, тому не можуть зменшити загальної позитивної оцінки роботи.

Таким чином, на основі всебічного і глибокого вивчення та аналізу самої дисертації, автореферату, матеріалів і документів можна зробити висновок, що дисертаційна робота на тему «Використання преміксів «ІНТЕРМІКС» в годівлі свиней за вирощування на м'ясо» відповідає вимогам п.9,11,12,13 «Порядку присудження наукових ступенів» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р., № 567, зі змінами щодо кандидатських дисертацій, а її автор Дацюк Інна Валеріївна на основі публічного захисту заслуговує на присудження її наукового ступеня кандидата сільсько-господарських наук за спеціальністю 06.02.02 – годівля тварин і технологія кормів.

Офіційний опонент:

Зав. каф. годівлі тварин і технології кормів

Львівського національного університету

ветеринарної медицини та біотехнологій

імені С.З. Гжицького,

доктор сільськогосподарських наук,

професор

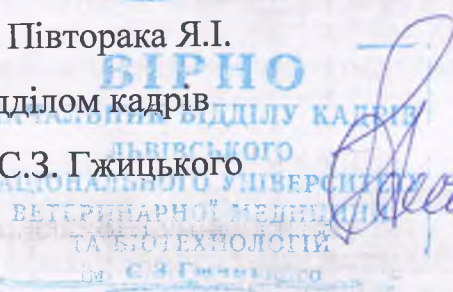
Я.І.Півторак

Я.І.Півторак

підпис професора Півторака Я.І.

засвідчую: зав. відділом кадрів

ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького

А.А.Ковтун

А.А.Ковтун